

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
г. Африм Гаши

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKË E MAqedonisë së Veriut
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAqedonisë së Veriut - Shkup

Датум на Собор: 21. 02. 2025			
Обр. Билн. / Materia Ora	Билн. Numar	Гр. Лог Bilto on	Вредност Vlera
08	734/3		

ПРЕДМЕТ: Известување

Поднесената интерпелација, како што е наведено во истата на страна 5 став 2 „иницијатива за разрешување на членовите на Судскиот совет на Република Северна Македонија, избрани од Собранието на Република Северна Македонија, односно интерпелација за нивната работа пред се е уставно загарантирано право на Собранието на Република Северна Македонија“, сметам дека е спротивна на уставните одредби и одредбите од Законот за Судски совет на Република Северна Македонија.

Интерпелацијата е уредена во член 72 од Уставот на Република Северна Македонија каде што се пропишува дека Собранието има право да поставува прашања и да покренува интерпелации за работата на Владата и нејзините членови, како и за други носители на јавни функции кои ги избира или именува. Интерпелацијата е парламентарен механизам преку кој пратениците може да бараат одговорност или објаснување од носители на јавни функции за нивната работа.

Имено, дали за избраните членови од Собранието на Република Северна Македонија може да се поднесе интерпелација е круцијално од аспект на поделбата на власта, како и уставните надлежности на законодавната власт и судската власт – нејзината автономност како трета независна власт.

Согласно член 8 став 1 алинеа 4 од Уставот на Република Северна Македонија е пропишана поделбата на државната власт на законодавната, извршната и судската како темелна вредност на уставниот поредок. Ако законодавната власт овозможи интерпелација на членови на Судскиот совет, со тоа ќе се нарушува поделбата на власта и ќе се директно мешање на законодавната врз судската власт.

Судскиот совет на Републиката Северна Македонија е уставна институција предвидена во Амандман XXVIII со кој во целос се заменува член 104 и Амандман XXIX со кој во целост се заменува член 105 од Уставот на Република Северна Македонија со основна функција да ја обезбедува и гарантира самостојноста и независност на судската власт. Со оглед дека истиот е составен од членови избрани од Собранието на Република Северна Македонија и судии од своите редови, имплицира различни форми на одговорност. Ако членовите на Судскиот совет можат да бидат предмет на интерпелација од Собранието на Република Северна Македонија, тоа би значело и потенцијален политички притисок врз судската власт.

Воедно, Уставот во член 68 пропишува дека Собранието на Република Северна Македонија „врши политичка контрола и надзор над Владата и над другите носители на јавни функции што се одговорни пред Собранието“, меѓутоа, Судскиот совет не е извршен орган, ниту законодавен орган, иако членовите се носители на јавни функции, но, во независно тело од третата судска власт што го гарантира уставниот принцип на поделба на власта.

Ценам, дека со тоа, интерпелацијата како инструмент на парламентарен надзор не може да се примени врз членовите на Судскиот совет избрани од Собранието на Република Северна Македонија.

Точно е дека Собранието на Република Северна Македонија ги избира 5-те членови, но, истото не значи дека може да ги разрешува за нивната работа преку интерпелација затоа што контролата на законодавната власт врз судската власт единствено е пропишана во член 100 од Законот за Судски совет на Република Северна Македонија „доколку Собранието не го усвои извештајот, тоа ќе биде основ за поведување на расправа пред органите што ги избрале членовите на Судскиот совет за оцена на нивната работа во Советот“. Наместо отворена расправа со сите чинители што се опфатени со податоците на годишниот извештај за работа, а се со цел детектирање на причините и укажување за подобрување на состојбата на судската власт се создава преседан за директен притисок на законодавната власт врз судската со што би се нарушила уставната рамнотежа, како и неправилна примена на парламентарниот надзор. Смеслата на ваквата законска уреденост е дека контролата на законодавната власт врз судската власт мора да биде ограничена за да се избегне нарушување на независноста на третата независна власт – судската. Собранието на Република Северна Македонија во 2019 година не го усвои извештајот на работата на Судскиот совет за 2016 година, но не било поднесена интерпелација за членовите на Судскиот совет, така што, ако се дозволи интерпелацијата на 5-те члена на Судскиот совет, негативните импликации за во иднина ќе значат загрозување на независноста на судската власт и се создава преседан за директен притисок на законодавната власт врз судската со што би се нарушила уставната рамнотежа.

Уставот на Република Северна Македонија пропишал, „условите и постапката за избор, како и основите и постапката за престанок на функцијата и разрешување на член на Советот се уредува со закон“.

Оттука, Судскиот совет на Република Северна Македонија има индивидуална и институционална независност која е уставно загарантирана и доколку во конкретниот случај биде нарушена ќе претставува сериозен преседан.

**СУДСКИ СОВЕТ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЧЛЕН**

Павлина Црвенковска

